

letectva protivníka. Část prostředků je vhodné podle konkrétní situace použít rozděleně k překrytí letišť, míst velení a dalších objektů v závislosti na možnostech připojení rot rušičů do automatizovaných systémů velení.

Domnívám se, že průzkumné prostředky útvarů REB pozemního vojska mohou být využity k nepřetržitému vedení rádiového a radiotechnického průzkumu vzdušných cílů v podsystému průzkumu integrovaného systému PVO ČSFR.

Vzhledem k různorodosti techniky PVO je prvořadost v **automatizaci řídicích procesů** položena na rozvojové programy.

Současně s budováním systému velení jsou vytvářeny podmínky, aby byla zabezpečena postupná výstavba automatizovaného systému velení všem silám a prostředkům letectva a PVO do jednotky v to podle projektu JAS.

Jsem si vědom toho, že omezený počet sil a prostředků letectva a vojska PVO klade vyšší nároky na naplánování nejvhodnějších možností použití těchto sil, organizaci a součinnost.

Kromě toho je nezbytné dořešit další otázky spojené s obnovou zastaralé techniky, účinného výcviku, využití prostředků automatizace velení a všestranného materiálně technického zabezpečení. Vzhledem k přiděleným finančním prostředkům to bude proces dlouhodobý, vyžadující uvážlivé, pečlivé rozhodování, jak s těmito prostředky naložit.

Generálmajor Ing. Jan P l o c
plukovník Ing. Karel U r b á n e k

VOJENSKÉ LETECTVO - DRUH OZBROJENÝCH SIL ČSA

V souvislosti s uskutečňováním odzbrojovacích opatření bude narůstat význam letectva v závislosti na postupném přejímání úkolů za ty druhy vojsk, které jsou omezovány nebo úplně rušeny.

Proto se vojenské letectvo stává jedním z hlavních, v případě napadení ČSFR jediným prostředkem, který má schopnost i možnost se zúčastnit odražení protivníka z jakéhokoli směru. Hlavní úkoly při tom by plnilo taktické letectvo v sestavě 1.smls a vojskové letectvo, zejména vrtulníky bojové podpory, v podřízenosti vrtulníkové brigády.

Domnívám se, že z hlediska operačního použití jednotlivých svazů pozemního vojska lze předpokládat, že nebudou působit samostatně, ale v rámci jedné obranné operace ve vzájemné součinnosti. K tomu by mělo letectvo jako celek působit podle jednotného zámyslu ve prospěch kteréhokoli svazu pozemního vojska.

Rozdělení letectva vychází z jeho úkolů i rozsahu vedení bojové činnosti. Navrhujeme zavést nové pojmy "taktické letectvo" a "vrtulníkové letectvo". Tímto článkem chceme na základě členění vojenského letectva jako druhu ozbrojených sil definovat taktické a vrtulníkové letectvo jako druhy vojsk, které jsou složeny z jednotlivých druhů letectva.

Taktické letectvo je druhem vojska, které je složeno ze stíhacího bombardovacího, bitevního, průzkumného, dopravního výsadkového a speciálního letectva - druhů letectva.

Je jedním (mimo speciální letectvo) z hlavních prostředků operačního uskupení vojska ČSA, který je určen k ničení palebných prostředků pozemního vojska i letectva protivníka, jeho záloh, důležitých objektů v taktické i operační hloubce, plnění úkolů podpory boje pozemního vojska, vysazování a podpory vzdušných výsadků, zřizování minových zátarasů, vedení operačního, zejména taktického vzdušného průzkumu a radioelektronického boje.

Z hlediska organizačního je stíhací bombardovací, bitevní, průzkumné a dopravní výsadkové letectvo začleněno do operačního svazu - smíšeného leteckého sboru (smls), který je vytvořen leteckými pluky uvedených druhů letectva. Soustředění letectva v rámci smíšeného leteckého sboru umožňuje nejúčinnější využití jeho bojových možností na nejdůležitějších směrech ve prospěch pozemního vojska.

Stíhací bombardovací a bitevní letectvo jsou druhy taktického letectva a jeho základní palebnou silou. Jsou určeny k ničení (umlčování) důležitých, malorozměrných a pohyblivých pozemních cílů v taktické i bližší operační hloubce protivníka. Mohou se zúčastnit boje s letectvem a bezpilotními prostředky protivníka ve vzduchu.

Úkolem stíhacího bombardovacího a bitevního letectva je ničit:

- PVO protivníka, jeho síly a prostředky na přesunu, v prostorech soustředění, při přibližování k přednímu okraji obrany, rozvíjení k útoku i v obranném boji,
  - letectvo protivníka na zemi,
  - místa velení a radiotechnické prostředky letectva vzdušných výsadků protivníka,
  - zálohy protivníka;
- a dále:
- podporovat bojovou činnost vlastních vojsk,
  - bránit vlastní vojska před údery ze vzduchu,

- vést vzdušný průzkum,
- vytvářet minové zátarasy.

Stíhací bombardovací letectvo je vyzbrojeno letouny MiG-21MF, Su-22M4, MiG-23BN. Bitevní letectvo má ve výzbroji letoun Su-25K.

Uvedená výzbroj z hlediska rychlosti, doletu a manévrovosti umožňuje uskutečňovat lety ve velmi malých a velkých výškách, používat různé prostředky ničení (pumy, řízené a neřízené letecké rakety, kanónovou výzbroj, zápalné a jiné prostředky), překonávat nepřátelskou PVO, rychle přenášet úsilí podél fronty i do hloubky, samostatně vyhledávat, ničit pozemní cíle.

Z hlediska doletu může z letišť stálého rozmístění působit v rámci téměř celého území ČSFR na kterémkoli ohroženém směru.

Průzkumné letectvo je druhem taktického letectva. Je určeno k vedení operačního a taktického vzdušného průzkumu s cílem získat údaje o protivníkovi, jeho objektech, terénu, počasí, k organizaci a řízení bojové činnosti. Je schopno skryté a překvapivě pronikat do hloubky území protivníka, vyhledávat, pozorovat objekty průzkumu, pomocí technických prostředků zjišťovat věrohodné údaje o jednotlivých objektech a prostorech protivníka.

Průzkumné letectvo je začleněno do sestavy smíšeného leteckého sboru hodnotou jednoho průzkumného leteckého pluku. Domníváme se, že za branné pohotovosti státu by tento pluk:

- zjišťoval bojové sestavy protivníka s důrazem na jeho systém velení a spojení, palébné prostředky včetně dělostřelectva, vojskové i taktické letectvo, systém PVO a prostředky REB,

- sledoval změny v této protivníkově sestavě zvláště při soustřeďování sil a prostředků,

- podle požadavků velitelů a štábů dodával zprávy ve skutečných časových normách, hodnověrné s požadovanou polohovou přesností.

Předpokládáme, že úkoly vzdušného průzkumu plzp by byly plněny letouny Su-22M4, MiG-21R (fotografickým, radiotechnickým, elektrooptickým vzdušným průzkumem). Vizuální vzdušný průzkum vedou osádky všech druhů letectva při plnění bojových úkolů.

Technické vybavení československého průzkumného letectva umožňuje vedení vzdušného průzkumu pouze s narušením vzdušného prostoru a neumožňuje jej uskutečnit předběžně v míru. Domníváme se, že k jeho plnému zabezpečení se jeví účelné uskutečnit následující technická opatření:

- zavést do výzbroje moderní typy podzvukových průzkumných letounů (L-59),
- vyvinout víceúčelový kontejner, jehož technické vybavení umožňuje vést vzdušný průzkum působením letounu z vlastního území, zjišťovat objekty ve dne i v noci,

- vybavit víceúčelové vrtulníky leteckými fotografickými přístroji s možností vedení vzdušného fotografického průzkumu skloněným snímkováním do hloubky 10 až 20 km,

- u průzkumného leteckého pluku a vrtulníkůvých pluků zavést do výzbroje soupravy k vedení elektrooptického průzkumu ve dne - videokamery i v noci za snížené viditelnosti - termovizní (CCD) kamery.

Speciální letectvo tvoří v rámci taktického letectva samostatnou část. Zahrnuje letecké školní pluky (3) VVLŠ SNP, letky velení a průzkumu, letecké prostředky Výzkumného ústavu 030 a fotoletecké skupiny. Je druhem taktického letectva, které je určeno k plnění zvláštních úkolů zabezpečení velení, spojení, příprav a radioelektronického boje.

K plnění úkolů přípravy létajícího personálu jsou určeny síly a prostředky VVLŠ SNP.

Dopravní výsadkové letectvo považujeme za druh taktického letectva, které je určeno k přepravě, vysazování osob a materiálu.

Síly a prostředky dopravního výsadkového letectva organizačně tvoří dopravní výsadkový letecký pluk (v přímé podřízenosti VL a PVO), který umožňuje:

- vysazovat průzkumné skupiny zvláštního určení,
- přepravovat vojska, výzbroj a další materiál na velké vzdálenosti,
- odsunovat raněné a nemocné,
- vést vzdušný průzkum,
- zřizovat minové zátarasy,
- v omezeném rozsahu vysazovat taktické vzdušné výsadky.

K plnění úkolů má ve výzbroji letouny TU-154, TU-134A, AN-24, JAK-40, AN-12, AN-26 a L-410.

Vrtulníkové letectvo je druhem vojska určený k letecké podpoře vojsk ničením pozemních, především pohyblivých cílů na předním okraji a v taktické hloubce, ke zvýšení pohyblivosti pozemního vojska a zabezpečení jeho bojové činnosti.

Organizačně zahrnuje vrtulníkové pluky a jednotky začleněné do brigády vrtulníkového letectva, která je přímo podřízená veliteli letectva a PVO ČSFR. Uvedené členění umožňuje soustředěné účelné využití sil a prostředků k plnění hlavních úkolů, k nimž dle našeho názoru patří:

- ničení objektů (pozemních cílů) na bojišti včetně pomalých a nízko letících vzdušných cílů (vrtulníků),
- vzdušná přeprava materiálu, osob, odsun raněných a nemocných,
- zřizování minových zátarasů,
- vedení technického vzdušného průzkumu včetně radiačního, chemického a ženiijního,
- přeprava a vysazování průzkumných skupin,
- zabezpečení spojení a velení,
- radioelektronické rušení prostředků protivníka ve prospěch taktického letectva,
- radioelektronický průzkum.

Pro uvedenou činnost má brigáda vrtulníkového letectva následující druhy letectva:

- bitevní (vrtulníkové) letectvo vyzbrojené údernými vrtulníky Mi-24D a V,
- dopravní výsadkové (vrtulníkové) letectvo s víceúčelovými vrtulníky Mi-17,
- speciální (vrtulníkové) letectvo s vrtulníky Mi-2, Mi-8PPA, Mi-9,
- bezpilotní prostředky k vedení vzdušného průzkumu VR-3 REJS.

Předpokládáme, že z hlediska operačního použití by se vrtulníkové letectvo zúčastňovalo v součinnosti s taktickým letectvem a pozemním vojskem všech hlavních úkolů při odražení protivníka.